

16/12/03
08 54 04 6

א ר כ י ו ן ר ה ג נ ה
ר י ש ו ם נ ת ו נ י ע ד ו ת

UPED000M
HY8

הסימול מוזן במבנה 88888 9999 כאשר 9999 פוליגל, 88888-עדות עם אפסים מובילים
סימול 227 00011 סימול ישן _____ ,

*שם מעיד כהן יצחק _____
*אינטרנט 2 סומן לאינטרנט ללא תמונה
תאריך מסירת העדות 24061971 *סטטוס

נושא העדות כהן יצחק נולד באירקוטסק, סיביר ב 1890 שם החל את פעילותו _____
בתנועת נוער ציונית עלה ארצה ב 1909 והחל לעבוד כפועל ברחובות _____
אחר כך בגן שמן _____
לאחר שעלה לגכיל והתרחש מנוף אזור הכנרת התקבל לעבודה בחווה _____
כפועל והתיישב במקום (להמשך יש להקיש F10) _____
התקופה עליה נמסרה העדות 1011890 עד 31121921
הערות מקלטות זקני הישוב בגליל, מארכיונם הפרטי של בלהה ואורי שרפמן,
בית גן יבנאל, יולי 2003

23/09/2003 RNN		מעדכן אחרון		*יעד		השאלת העדות						
_____	_____	פוליגל	מדף	ארון	*מחסן	_____	*מיקום					
24	16	14	13	12	11	10	9	8	7	6	2	1
סיים	חזור	סרגל	הצגת	נקה	הבא	תקציר	מלמ	בטל	עדכן	הוסף	קרא	עזרה

זכרונות אלה הועברו לכתב מחקלסות זקני הישוב בגליל שנעשו
ע"י אורי שרממן מיבנאל והם רכוש הפרטי ונמסרו באדיבותו לארכיון
המושב כנרת.

זכרונות יצחק כהן

ארכיון ותיקי הישוב בגליל
כל הזכויות שמורות
לכליה ואורי שרממן
בית גן יבנאל טל 06730488

יום חמישי, 24.6.1971.

אפי יצחק כהן, נולדתי באירקוססק, סיביר, ב- 1890.

כעה אני חקלאי בכנרת.

באירקוססק היתה אוכלוסיה די גדולה של יהודים, יותר מ- 5,000
נפש. היו כל מיני תנועות בווער, סוציאליסטיות וציוניות. אחי
היה מראשי הציונים של אירקוססק ועל ידו נכנסתי אני גם כן
לתנועה הציונית הצעירה. החלטנו לעלות ארצה. היינו כעשרה בחורים,
למדנו על ישראל, על הארץ, על האוכלוסיה, על המקום. בהחלטה
לעלות, עליתי רק בעצמי. אחרי שנתי 25 בא עוד מרזיני שהוא היה
גם כן בקבוצה שלנו.

עליתי ארצה ב- 1909. בהחלטה עבדתי ברחובות ואחרי זה עבדתי
בבן-שמון. בזמן ההוא היתה עזיבת גדולה מהארץ. לא מצא חן בעיני
החיים בפתח תקוה וכל החיים האלה, רציתי חיים אחרים.
באותו הזמן, בא גם איזה שנה קודם, בשנת 10 - בא דוד ירמנוביץ,
והוא היה שומר ביבנאל. הוא ביקר אותי ביפו ויעץ לי לבקר בגליל.
נסעתי לעפולה ומעפולה על פרדות הגענו ליבנאל. בדרך רצו לטרוד
אותנו, אבל כנראה שהיה להם ביזנס יותר טוב ועזבו אותנו.
למחרת, החלטתי לרדת לראות לראות את כנרת. כשהגעתי למצפה כנרת
וראיתי את כנרת ואת כל הסביבה, היא היתה פראית אבל היתה נהדרת,
החלטהי פה אשאר. בכל הסביבה היתה רק חצר של הכשרת הישוב של
אז, המנהל היה ברמן, חוץ מזה היתה רק החלטה של דגניה איזה
חודשים קודם, זה היה בשנת 11, והיתה צמח. היו אולי עשרים -
שלושים חושות. ירדתי לכנרת והתקבלתי בתור פועל בכנרת, כחווה
כנרת. החווה נכנתה בשנת 1907. לפני זה עבדו גם ברץ וקבוצה
שעזבה והתישבה באום ג'וני. חוץ מחווה היו אחדים שהם היו צריכים
להתישב בכנרת.

על יד החווה היתה "כרקה", ובתוך ה"כרקה" ישבו המתישבים של המושבה כנרת. הבתים עוד לא היו, התחילו רק לבנות. כל האדמה של כנרת וקבוצת כנרת ואיפה שעכשיו דגניה וגם אפיקים נקנתה ע"י פיק"א, רופין ביקש מפיק"א מכיון שעמדו להקלט חווה לרוגמא בארץ, זה היה באנגלית: דבלום קומפני - ופיק"א הפרישה מהאדמה שקנתה חלק לצד דרום, מהחווה, בשביל החווה הזאת, האדמה הנשארת לא הספיקה בשביל לעשות ישוב גדול, אז החליטה פיק"א ליישב שמונה אנשים פה, ואלה היו השמונה:

יזרעאלי, צייטלין, פרוז'ינסקי, מזרחי (איפה שאני קיבלתי את הבית) ועוד היו צ'יזיק, אברחמסון, אני נכנסתי בתור פועל לעבוד בחווה. אז היו גם ברל כצנלסון בין הפועלים ועוד אחרים. הרוב מהם אולי 80% ויותר כבר אינם.

המושבה כנרת נבנתה בשנת 1910, הבתים נבנו בשנת 11.

המצב בכנרת היה מצב קשה כמובן חבריאות, קדחת חזקה. אני זוכר שהיינו שניים במיטה לא היה די מקום וחלק גדול מהחברים קדחו. פעם אחת קדח אחד ב-40 חום ואז השני עבד, ופעם להיפך. מצב חריור היה קשה. אני זוכר שבחורף היה נכנס מים דרך הגג והיינו צריכים להעביר מיטות ממקום למקום. כמו כן כישלו, היתה אשה אחת שבישלה על עצמה, מים היו מביאים בפחים מהים או בעגלה. וזה היה בקרוב כינואר או בפברואר, נסעתי עם אחד, נסענו איפה שעכשיו "האון" זה היה חווה פרסית להביא משמה שעורה, בדרך הבחור אומר: אני מרגיש לא טוב, ובשנת התגלה דם. באנו הביתה והיו צריכים לקחת אותו לסבריה. ברמן לא הסכים לתת בחמיה והוא חלה יותר חזק, כשהביאו אותו לסבריה הוא מת. ואז פרצה בחווה שבייתה. בזמן הזה בא אחי לביקור.

יש לי עוד איזה דבר מעניין להזכיר - באה משלחת מחוץ לארץ בשביל לבדוק את מצב חבריאות. היו איזה פרופסורים מרוסיה, מגרמניה, בדקו בדקו והחליטו, אנשים רוצים לחיות פה אי אפשר לעשות אחם, הם חופשיים. לגדל ילדים בעמק הירדן - זה לא בא לגמרי בחשבון.

אני נסעתי עם אחי אז ליפו, עברנו את כל המושבות פה, אני קדחתי חזק מאוד. באנו ליפו, היה דוקטור פוחובסקי, הוא בדק אותי ואמר: הטחול נפוח, וזה לא טוב, וזה לא טוב, אני לא מיעץ לך לשוב. הייתי ששה חודשים ביפו. רק אז התחילו לבנות את גימנסיה הרצלית. לא בשנת 10 בנו. אני עוד עבדתי שם כשעברתי מרחובות לבו-שמו. אחרי חצי שנה באתי הנח בכנרת. אז ברמן כבר לא היה. היה תולדה המנהל והפט היה מזכיר. ברמן היה איש די קשה אבל ארמיניסטרטור טוב. הוא היה ממקדוניה וכנראה ששמה הוא הסתדר טוב עם הפועלים היהודים. כל אלה שהיו בחווה אז עזבו והיו אחרים, אז אני החלטתי להתישב בכנרת. אחרים מכנרת עזבו ואז אני קבלתי את הכית של מזרחי שהוא קרוב של קראוזה שהיה מנהל מקוה ישראל. הוא היה חבנאי פה, הוא בנה את הכתים. באתי, הלכתי עוד לעבוד איזה שלושה חודשים במצפה, עבדתי אצל נחום לוי, הוא היה שם מתישב אחרי כן עבר לכנרת. כשקיבלתי את ההתישבות באתי למנהל של פיק"א רוזליק. באתי אליו ומכיון שהתישבותי על חשבוני קבלתי רק מפיק"א בית ואדמות, אז הוא קיבל אותי יפה ואמר שאני אוכל לבחור איפה שאני רוצה, אבל מנחמיה - דאס איז אומעגליך - דאס ניט - זה היה פאר של המושבות בגליל. מצבם היה טוב, יכולים טובים והיו אפילו עושים נשמים שמה כל שבת. טוב, קבלתי את כנרת והתחלתי לעבוד.

התחלנו לעבוד במקום הזה ולא יותר קרוב לים, זה אי אפשר היה יותר קרוב מפני שראשית כל לא רצו שהמושבה תהיה על הדרך המרכזית טבריה - לעבר הירדן וחוף מזה זה היה חתיכת אדמה שיכלו לסדר משני הצדדים קנים וזה היה ככה באמצע. התישבתי בכנרת, האדמה מעבר לירדן חיתה גם כן שייכת לפיק"א. הכשרת הישוב רצתה גם לקבל איזה חלק אדמה בשכיל צורת התישבות חדשה, צורת קומונה. החברים היו - כשאני באתי קבוצה דגניה עלתה על אדמת אום ג'וני, וזאת היתה כבר קבוצה השניה שהיא באה מחדרה מפני שהקבוצה הראשונה נדמה לי התפזרה. באו קבוצה שניה, במצב קומונה מחדרו. היה ברץ ותנחום ועוד אחדים שמה. הם עבדו די יפה, היו ב"ברקה" גדולה וקדחו כמו כולם. אני כשקבלתי את האיכרות הייתי צריך להקים משפחה. ובאותו הזמן, היתה אז בחווה קבוצה אמריקאית, ועוד אחדים שבאו מאמריקה וגם קבוצת 20 בנות תחת הנחלתה של חנה מייזל. אני הייתי ביחסים טובים אתה וביקשתי

שתיתן לי מישהו לנהל את המשק, ואז אשתי בת יבנאל, היא אפילו
נולדה בחוץ לארץ, באה בת 6 עם הורים לארץ. כהתחלה הם היו כמסמר
חירדן אחרי זה עברו לשמסין עם התנאים הקשים שהיו אז, בלי מים
ובלי שום תנאי בריאות וכן הלאה. אביה מת והיא היתה אצל אחותה
ביבנאל. היא החליטה לבוא לחנה מיזל. חנה מיזל הציגה אותה
לפני, והיא נכנסה לעבוד אצלי כמשק וכסוף התחננו. היא עבדה
עד החתונה 8 חודשים. חנה מיזל גמרה אגרונום בחוץ לארץ, אני
לא זוכר בדיוק באיזה מקום, והיא החליטה לארגן בנות ולהכניס
אותם לחיי חקלאות. רופין המך כנראה כרעיון זה. החווה כבר היתה
מחוסלת והארמות קיבלו הקבוצה האמריקאית. ואז חנה מיזל אספה
איזה 20 או פחות בנות שהם כבר עכשיו חלק ישנו וחלק איננו. (נדמה
לי שגם אשתו של שזר היתה ביניהם, אני לא זוכר בדיוק). הם קיבלו
את החלק איפה שעכשיו התמרים בקבוצת כנרת. אני רוצה לספר לכם,
איפה שעכשיו התמרים בקבוצת כנרת, גן רחל, היתה ביצה, וכל האנופלוס
וכל הקדחת היתה משמה. החליטו ליבש אותה. בין המתישבים היתה
פה משפחה טרוידל, הגדול היה מהנדס, הוא כבר איננו. השני היה
כימי והשלישי היה גודם באמריקה ואחר כך הוא בא חנה והוא היה
חקלאי. המהנדס מדד בביצה הזאת אני גם כך עבדתי איתו, והחליטו
אז ליבש את הביצה. פתחו את הסכר לצד הירדן וייבשו את החלקה
וזה עזר הרבה להוררת של הקדחת. היו איזה 7 בחורים שבאו מאמריקה,
הם לא היו ילידי אמריקה הם היו ילידי רוסיה, נדמה לי, אבל
הם למדו את החקלאות באמריקה והם רצו פה להראות את כוחם וזה
לא כל כך הצליח. הם גרו בחווה ראש הקבוצה היה אליעזר יופה.
בהתנפלות על מנחמיה נהרג אחד מהחברים והאחרים לאט לאט התפזרו
וחחווה הועברה אז לקבוצת כנרת שאז רק התחילה להתארגן קבוצה
שמהם בקבוצת כנרת נשארו אחדים. בינזחם היה בן-ציון עם אשתו,
זה היה בשנת 13 אולי 13 וחצי. אז חלק מאלה שהיו פה האמריקאים
עברו לנהלל, יופה ואחיו ועוד אחרים, לויך היה. ופה התארגנה
קבוצה חדשה, גם טומסוב היה פה, אבל העיקר היה בן-ציון. מכולם
נשאר רק בן-ציון שעבר למקום איפה שעכשיו הקבוצה. אחרי זה באו
כבר חדשים. בשנת 14 פרצה מלחמת העולם הקטן עם חוץ לארץ אצלי
נפסק והיה מצב די קשה. התורכים אז דרשו מהישוב או לעזוב או
להתעתמן. המושבות של הגליל וגם נדמה לי של יהודה החליטו להתעתמן
ואז הממשלה החורכית דרשה

מתמטישבים להתיצב לצבא. הם גם הסכימו לצאת לכל מיני עבודות במקום ולא לצאת לצבא סדיר. רוב המתישבים מהגליל, מהמושבות, בחצר היו אז פועלים, כלומר הקבוצה הזאת, ביו צריכים לעבור (סוחרה זה היה נקרא) תפרדות של הגליל גייסו אותם למדבר להעביר כל מיני ציוד ומה שצבא צריך, לכבוש את מצרים. תורא, זה היה נקרא. עם הפרדות לנהל את העבודה ולחשגיח על האנשים והכל - נבחרו יצחק כבשנה ורוזנפלד ממנחמיה. חלק מהאיכרים מהגליל נסעו עם העגלות לשמה. אני נשארתי במקום, שלחתי את הפרדות אבל נשארתי במקום. ועבדתי בצמח לקצץ עצים בשביל הקטרים של הרכבת מחיפה לדמשק. היינו מקבלים מעט קמה שעורה (פאיוק, זה נקרא). חמצב אז היה די קשה, השנה היתה קשה לא היה במה לעבד. אני נזכר הברתי את ליסנסקי בחור שומר, הוא היה שומר כסביכה בדיוק איפה אני לא זוכר בדיוק. הוא אחרי כן עבר למנחמיה לשמירה. שמה קרה מקרה שהוא הרג ערבי והבדיח התנפלה על מנחמיה ואז היה רק חבר אחד מאלה השבעה אמריקאים שהיו פה בחצר. ליסנסקי עזב והתקטר עם אהרונוסון הם התעסקו עם ריגול, כמה פעמים ראיתי שהוא היה עובר פה ב"פאתון" לצד דמשק והנה או שמה. "פאתון" זה עגלה כזאת כמו שרואים לפעמים בטלוויזיה זוג סוסים עם עגלה כזאת יפה זה לא היה כמו דיליג'אנס זה היה צורה אחרת. אז היו "פאתונים" גם עכשיו יש את זה, בנהריה אתה יכול לפגוש את זה. וכנראה שתפשו משהו בקשר עם הריגול ופחאט שמענו שעשו התקפה של הצבא על זכרון, עברו איזה ימים והצבא התורכי הקיף את המושבות מפני שהיו להם ידיעות שליסנסקי נמצא פה. הוא באמה עבר את המושבות ולן בכנרת. היה פה אברהמסון אחד, הוא היה רועה, הוא לן אצלן ואחרי כן הוא עבר למעלה. הם הקיפו את כל המושבות, אסרו רוב הגברים בפרט בכנרת היתה להם איזה שהוא חשד שהוא היה פה. לא אספר את כל השתלשלות העניינים, רק אסרו אותנו כל הגברים מכנרת לקחו לטבריה. אצלי במקרה היה רובה ואני החבאתי את הרובה הזה בארמה. הרוקח שלנו היה לו מכתבים ברוסית מרוסיה והוא ביקש שאכניס את המכתבים שאחביא אותם והחבאתי אותם יחד עם הרובה. איך שהוא נודע בזמן החקירה לחסן בק שיש אצלי רובה, הוא קרא אותי אחרי החקירה בחזרה ושואל אותי - יש לך רובה, לי כבר נודע שהוא יודע ואמרתי - כן. אז הוא שאל אותי - למה לא אמרת?

אמרתי - לא שאלת אותי, נותן לי מכה על השכם ואומר - לך תביא
 הוצאנו את הרובה עם המכתבים הרוסיים. כשחפן בק ראה מכתבים
 נו אז זה בטח דבר חשוב, אז אותי שמו הצידה, כאופן מיוחד, לא
 נגעו בי מפני שהיה מקרה שאחד בנצרת חלה את עצמו, ולקחו אותנו
 לטבריה. כולם היו יחד בחדר הגדול ואותי סגרו בחדר מיוחד קטן
 שמה היה. אני הייתי שומע כל פעם צעקות, שמה היה כלילה.
 זה היו חוקרים, היה צבי ניסנוב חקרו אותו שמה, בסוף החליטו
 לקחת את כולם לנצרת. אחרי שהביאו את כולם על העגלות, שואל
 חקצין - יש עוד מישהו? אז אמרו יש עוד שמה מישהו, אז הוציאו
 אותי ולקחו אותי גם כן. לא הייתי ברשימה. וככה הביאו אותנו
 לנצרת. בנצרת היו לילה לילה עושים חקירות. את אכרהמסון הזקן,
 אני זוכר איך שהיה סוחר את השרשרת הכבדה אתו, והיה זלמן כהן
 מכפר תבור ועוד. כשהתורכים קבלו מכה על יד באר שבע והיו הרבה
 פצועים היו צריכים לפנות את המקום בשביל כית חולים (אסטרכנה).
 החליטו חלק לשלוח לדמשק וחלק להשתחרר, אני כמעט כמעט הגעתי
 לדמשק, היה צריך להחליט או אותי או את זלמן כהן וכנראה שחסר
 בק החליט לקחת את זלמן כהן. וזלמן כהן נסע לדמשק ומדמשק הם
 הגיעו אמילו לקושטא, נדמה לי. אותנו שחררו ואנחנו שבנו הביתה.
 המצב היה קצת יותר טוב כברץ אותה שנה היתה שנה לא רעה, כי
 חפרות כבר שבו מפני שהם עזבו את המדבר והתחלנו לעבד את האדמות
 בחזרה. המושבה כנרת היתה בנויה בצורה של כל המושבות. בתים,
 סביב סביב חומה, ומחומה לצד הבתים היו סככות בשביל להחזיק
 עופות, פרות. התבואה היינו מחזיקים ב"כוורות כאלו".
 מיט - בשנת 14 סידרו בכנרת מוטור והיינו מקבלים כבר את המים
 לחצרות על ידי צינורות. לפני זה היו מביאים את המים בעגלות
 בחכיות. ולפעמים בחורף כשהיתה "שרקיה" והיו נוסעים להביא
 מים אז הגל היה לפעמים הופך את העגלה, והיו צריכים לחפש את
 החכיות בחזרה. המטבחים היו על פי רוב איזה חושהל"ה אצל כולם
 והיו מבשלים או על פרימוס או על עצים. נוחיות לא היו, על פי
 רוב היו חולכים אחרי הקיר, זה היה המקום. פיק"א החזיקה שומר
 וגם עזרה מדיצינית. זה היא שילמה. בגליל השמירה היתה בידי
 השומר. עברו אצלנו הרבה שומרים מפני שהם התחלפוץ היו איזה זמן
 נחמני, בקר ועוד. פורטוגלי, גם בשמירה בשדות היו בידי השומר,
 אבל בכל זאת הערבים היו מצליחים לקצור תבואה לפני.
 האכרים כמעט שלא עזרו לשומר לשמור.

בגליל התארגנו אז התאחדות האכרים שהיא היתה באה ביחסים עם הפיק"א.

על חזהב -

שמעתי שהיה מקרה, שאיזה שהוא יהודי היה מעביר זהב מלבנון לירושלים סיפרו שהשומרניקים החלבו בתור שוטרים אנגליים והם ידעו שהוא מוביל זהב, העמידו אותו ולקחו ממנו את הזהב.

ארכיון זיכיוני הישוב בגליל
כל הזכויות שמורות
לכלבה ואורי שרשמן
בית גן יבנאל טל 06750488

אין לי בטחון בספורים האלה.
ש. האם בכנרת חיפשו את הזהב של השומר?

עד כמה שטאני יודע לא היה דבר כזה.

מקרה מענין - בא אלי שני ערבים מחברון והם רצו, היה לי פה חדרים, זה כבר היה כשהאנגלים היו כאן. כפרוב 1921.

אז אני מה פתאום אני אשכיר לערבים חדרים? מפה לשמה, הם סיפרו לי שכשהתורכים עזבו, בחדר אחד הבנוי ליד הבית שלנו, הכיח שאנחנו בנינו ישב קצין תורכי, נרמה לי שהוא היה גם הגזבר שלהם, והם אמרו שפה על יד הדקלים יש זהב, שהצבא החביא את הזהב. טוב, סידרתי צורה כזאת שהשגתי שני אנשים והם חפרו, לא ידעו מה הם חופרים, וחשגחנו. שאם ימצאו איזה דבר, חפרו חפרו ושום דבר לא מצאו. אחרי איזה זמן בא ערבי אחר לנחום הלוי ואמר אותו הדבר. אז באו חפרו וגם מקבוצת כנרת חפרו ועד כמה שלי ידוע לא מצאו שום דבר.

אשומר' לא חיפשו בכנרת את הזהב שלהם, אם היה להם איזה דבר אז זה היה כבר גלעדי ולא פה, פה לא היה להם שום קשר.

בכנרת לכל איכר היה איזה 200 דונם, 220 דונם בכל מיני חלקות.

אנחנו רצינו לנסוע פרט ואז סידרו בשנת 14 מוסור של ריזל ונטענו 5 דונם פרט על יד הים הלשון זה נקרא. כזמן המלחמה שלא היה נפט במה להניע היינו מביאים מים בעגלות אפילו כדי להשקות. אבל לא יכולנו והפרדס הלך לאיבוד (בקיץ). וגם המוסור לא יכול היה לעבוד עד שהאנגלים באו ואז היה לנו דלק בשביל להניע את המוסור.

הקבוצה על ההר מעל כנרת - על ההר כנרת, היו חלקות אדמה שהיו שייכות לקרן קיימת, להכשרת הישוב, הפיק"א מסרה לקרן קיימת חלק מהאדמה מלמעלה. ומכיון שבאו בחורים ובחורות מוילנה ומגרודנא ומעוד איזה מקומות, הם קיבלו מקום להתישב על ההר. אבל ממה לחקוקים לא היה להם והם סוף סוף התפזרו, חלק עבר לקבוצת כנרת.

הם לא היו נודיסטים. היה אחד נודיסט אבל לא היה ביניהם והוא מת בתוך החוושה שהוא כנה שם. בדיוק אני לא זוכר כמה זמן הקבוצה הייתה שם אבל לא היה להם ממה להתקיים. ממה יכלו להתקיים? המנום שלהם היה איפה שהזיתים שם למעלה - הזיתים של קבוצת כנרת את יצחק שרפמן הכרתי מפגישות שהיו לנו בהתאחדות האיכרים באסיפות ואחר כך באסיפות, היה בתמידות נואם ודורש. בכלל שאני נזכר עכשיו על אסיפות של ההתאחדות האיכרים, שלאכרים הדבר העיקרי היה להשיג שק כמה מההתאחדות או איזה שהיא זריעה, מצב האיכרים היה די קשה, ובאסיפות היו בתמידות התלכטויות וויכוחים איך לנהל, ומה לנהל. כשאני רואה עכשיו איך שהארץ מתפתחת ואיך שאפילו יבנאל מתפתחת זה עושה עלי רושם קצת מצחיק על האסיפות שלנו לפעמים עד 12 כלילה ויכוחים, באמת זה ויכוחי סרק היה.

צימרמן היה יד ימינו של פיק"א. פיק"א הייתה נותנת סכומי כסף למושבנות בשביל זריעה בשביל שמירה, בשביל עזרה מדיצינית, אם לא הייתה למישהו פרידה הייתה פיק"א נוחנו, וזה היה עובר דרך צימרמן. בתמידות היה טענות - זה קיבל, אז למה אני לא קיבלתי? זה קיבל אז למה ככה? צימרמן היה הנא-כוח של פיק"א פה.

אני לא יכול להגיד שאילו היה אחר - היה יותר טוב, אין לי כטחון קצת אבל היו מתמרדים להתנהגות שלו. היו מתמרדים לגישה שלו לכל אחד, היו כאלה שהוא היה מקרב יותר וכל פעם באסיפות היו רוצים להחליף את ההנהלה וזה היה נמשך. אחד מהכי דורשים לשנות את ההנהגה היה יצחק שרפמן, הוא היה דוקא בחור בעל הכנה, אבל זה לא התגשם אף פעם איזה שהוא שינוי בהנהלה.

אנף נזכר איך בחורף היו מגיעים לטבריה. כביש לא היה הכביש נבנה בשנת 20 או 21. כל התצרוכת היו מכיאים מטבריה.

לפעמים היו נוסעים גם בטבריה. אבו עלי היה אחד ערבי. והיו נוסעים בעגלות לטבריה. היו יוצאים בחורף עם שתי זוגות פרידות בבוקר לטבריה, הבוץ היה עד הצירים בלירה זהב, זה היה לפני מלחמת העולם הראשונה, בלירה זהב היו קונים עגלה מלאה סוכר וקמח, זוג נעליים היו עולים 5 גרוש הסובות - 10 גרוש, אני יודע איזה נעליים היו אז... ובערב היו מגיעים בחזרה בקושי..

הדרך לטבריה, הייתה בתמידות בסכנה. לא פעם היו מתנפלים בדרך שודדים.

מפני שהדרך היתה מטבריה לצמח ומצמח היתה רכבת. ככה שהרבה
היה הרבה קשר בין טבריה לצמח דרך כנרת והשודדים היו מתנפלים
על הדייליג'אנסים של הערבים. אני זוכר מקרה זה היה כבר יותר
מאוחר כשהאנגלים היו, החגפלו על ערבים שהובילו זהב מדמשק לטבריה
והרגו אחדים ושדדו אותם.
ככלל, החלקה שלנו, שלי עכשיו היה המקום הכי פורעני שמה גם
כארג השומר מיכנאל זה היה לפנות ערב נסע מקלר עם עגלה ליכנאל,
הביחה. היה בחלקה שלנו, נפגש אחמדק'ה זה היה השודד הגדול

הפסקה כחלקטה -

ארכיון זתיסי הישוב בגליל
כל הזכויות שמורות
לבלחה ואורי שרסמן
בית גן יבנאל טל 04-750488

המשך זכרונות חיים שפיר מטבריה.